

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 404-1898)

Originalt emne

Foreninger

Foreninger/Foreningen til Dyrenes Beskyttelse

Slagtehus

Uddrag fra byrådsmødet den 12. januar 1899 - side 5

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 404-1898)

Under 23de November f. A. fremkom dertil Byraadet følgende Skrivelse fra Foreningen til Dyrenes Beskyttelse i Aarhus og Omegn:

"Naar Bestyrelsen for den herværende Dyrebeskyttelsesforening enstemmigt har besluttet at tillade sig at tage Ordet med Hensyn til de for Tiden saa stærkt omdebatede Forhold ved Byens offentlige Slagtehus, da er det selvfølgelig absolut ikke i den Hensigt at udtale nogen som helst Formening om, paa hvilken Side Retten eller Uretten er i de bestaaende Konflikt mellem Slagtehusets Bestyrelse og Byens Slagterlav.

Hvad der er os magtpaaliggende, er udelukkende at søge at faa Klarhed i Spørgsmaalet: Blive Slagtedyrene under deres Opstaldning og ved deres Drab i de til Slagtehuset hørende Lokaler behandlet saaledes, at de forsvaans for unødige Lidelser, eller ikke? Det er til Belysning af dette vigtige Spørgsmaal, at vi tillade os at fremsætte til velvillig Overvejelse.

Til Slagternes Anker over, at Kalve og Lam undertiden ere blevne mishandlede ved at sættes i Fold sammen med Orner, bemærker Inspektør Knudsen i sin Erklæring, at det altid er Slagterne selv, der lukke deres Dyr ind i Foldene. Og Reglementet for Benyttelsen af

Slagtehuset siger jo ogsaa i sin § 16, "at Bestyrelsen overtager ingen som helst Garanti med Hensyn til de i Slagtehuset beroende levende eller døde Dyr". Men i samme § tilføjes: "dog sørger den for, at fornødent Tilsyn vil finde Sted". Men dette fornødne Tilsyn maa jo dog vel i første Linie gaa ud paa, at de opstaldede Dyr bevares i uskadt Stand, og ikke udsættes for saadanne Mishandlinger og Lidelser, som Tilfældet har været, ganske vist kun enkelte Gange, men hvilket dog vistnok meget let vil kunne gentage sig under de nuværende Forhold.

Undertegnede Formand for Dyrebeskyttelsesforeningen blev saaledes den 18de ds. om Formiddagen af et Medlem af Slagterlavet anmodet om at gaa ned i Slagtehuset for at se et Faar, der den foregaaende Dag var bleven mishandlet ved Bid af Svin, sammen med hvilke det havde staaet i Fold. Jeg har ikke fornøden Sagkundskab til at kunne bedømme, hvorvidt de ret betydelige Læsioner, som den flaaede Krop fremviste paa Ribbenene og paa Siden af Halsen, virkelig, som af de tilstedeværende Slagtere bestemt paastaaet, som vare bibragt Faaret i levende Live, men Inspektøren, der ogsaa var til Stede, syntes dog at være af samme Mening, uagtet hen erklærede vanskeligt at kunne tro, at de to Grisepolte, med hvem det paagældende Faar havde staaet sammen Fod, skulle kunne have tilføjet Beskadigelser.

Fodringstreglementets § 1 siger, at de til Slagtehuset kunne Slagtedyr opstalde, "for saa vidt Plads haves".

Ganske vist nævnes det ikke udtrykkeligt, hvem der har det afgørende Ord at sige med Hensyn til om nævnte Betingelse er til Stede, eller ikke, men der er vel ingen Tvivl om, at det er Inspektøren, Kvartermesteren eller andre af Slagtehusets Funktionærer, hvem dette paahviler. Efter adskillige Slagteres Udsagn, -- for hvis Rigtighed vi dog selvfølgelig ikke kan indestaa --- skulle imidlertid de for mindre Dyr bestemte Folde til Tider have været aldeles overfyldte, og tilmed skulle de der optaldede Dyr undertiden, selv om Sommeren, have staaet Natten over for tillukkede Vinduer og Døre. Den naturlige Følge heraf har da været, at Luften er bleven aldeles forpestet, og flere Gange skulle Lam være fundne døde om Morgen.

At disse Forhold med fuld Berettigelse maa kunne betegnes som Dyrplageri, er vel ubestrideligt, og den eneste Vej, ad hvilken der kan raades Bod derpaa, er sikkert ved Tilvejebringelsen af et betydelig større Antal godt ventilerede Folde, og indtil dette kan naas, ved et omhyggeligt Tilsyn fra Bestyrelsens Side ved Opstaldningen, ved nøje

Overholdelse af, at ikke flere Dyr opstaldes samtidig, end at de kunne have fornøden Plads, samt ved Sondring af de forskellige Arter Dyr i hver sine Folde.

Med Hensyn til Foldens Indretning tillade vi os at henlede Opmærksomheden paa, at Tremmerne i Jærngitteret, der omgiver dem, have en saadan Afstand fra hverandre, at det ifølge flere Slagteres Udsagn gentagne Gange er hændet, at Lam have faaet Hovederne i Klemme imellem dem, saa at de ikke have kunnet komme løs ved egen Hjælp, at en Orne er kommen til at hænge fast i Tremmerne med sine Tænder, som har maattet hugges over for at befri Dyret. Disse Tremmer burde utvivlsomt anbringes betydelig tættere sammen, for at der kunde opnaasfuldt betryggende Sikkerhed for, at slige Kalamiteter, hvorved der selvfølgelig er bleven paaført Dyrene store Lidelser, fremtidig maatte kunne undgaas.

Med Hensyn til de opstaldede Slagtedyrs Fodring bestemmer Reglementets § 7, 2det Stykke, "at Dyr, der hensættes i Stalden og forblive der mere end 24 Timer, blive fodrede for Ejerens Regning". Sammenholdt med Fodringsreglementes § 1, 2det Stykke, synes denne Bestemmelse aldeles utvetydeligt at paabyde Fodring af ethvert Slagtedyr, om hvilket det ikke paa Forhaand er absolut guvet, at det vil blive slagtet inden Udløbet af 24 Timer efter dets Anbringelse i Staldene. Og er denne Fortolkning af oven citerede Bestemmelse rigtig, da formene vi, at det simpleste Barmhjærtighedshensyn til Dyrene fordrer, at de af disse, som først skulle slagtes efter 24 Timer, blive fodrede snarest muligt efter Opstaldningen, saa meget mere, som der sikkert ofte er hengaaet lang Tid, siden de sidst have faaet Foder.

Menn dette synes ingenlunde at være Tilfældet. Efter flere Slagteres Erklæring til undertegnede er Reglen tvært imod den, at Dyr, som skulle staa opstaldede over 24 Timer, først efter denne Tids Forløb blive fodrede og vandede, saa at de altsaa have sultet i helle dette Tidsrum foruden i det maaske betydelige Antal Timer, hvori de forinden Ankomsten til Slagtehuset ikke have faaet Foder og Vand.

Vi tillade os derfor at henstille, at Relementets Bestemmelser i saa Henseende ændres derhen, at ethvert Slagtedyr, om hvilket der ikke ved Ankomsten udtrykkelig opgives, at det vil blive dræbt inden 24 Timers Forløb, skal fodres første Gang straks efter dets Anbringelse i Slagtehusets Lokaler.

Vi beklage meget, at der i Reglementet aldeles savnes Bestemmelser angaaende Dyrenes Vanding. Der er vel ingen Tvivl om, at Tørsten medfører endnu større Lidelser for dem end Sulten, og at de Forhold, vorunder de transporteres, meget ofte, navnlig om Sommeren,

bevirke, at de ved Ankomsten til Slagtehuset ere stærkt medtagne af Tørst. Vi tillade os derfor at rette en indtrængende Anmodning til det ærede Byraad om, at der inden for Etablissementets Omraade maa blive opstillet nogle rummelige, let tilgængelige og med Vandhaner forsynede Vandtruge, og at det ved reglementariske Bestemmelser udtrykkeligt paabydes, at Alle Slagtedyrl uden Undtagelse umiddelbart efter deres Ankomst til Slagtehuset skulle føres til Vanding, samt at de for øvrigt under deres Opstaldning skulle vandes saa ofte, som henssynet til deres Velbefindende byder det.

Vi nære den Overbevisning, at ovenanførte Ændringer og Tilføjelser i Reglementets Bestemmelser om Slagtedyrenes Opstaldning, Fodring og Vanding, i Forbindelse med et gennemført nøjagtigt og omhyggelig Tilsyn fra Funktionærenes Side med Hensyn til deres Overholdelse, i høj Grad ville bidrage til at skaane Dyrene for unødvendige Lidelser, og vi se ikke rettere, end at nævnte Bestemmelser ville kunne overholdes, uden at foraarsage praktiske Vanskeligheder hverken for Slagtehusets Funktionærer eller for Slagterne."

Dette Andragene var under 29de November f. A. til Erklæring tilstillet Udvalget for Slagtehuset, der i den Anledning havde indhentet følgende Udtalelse fra Inspektøren for Slagtehuset af 14de f.M.

"I Anledning af en Skrivelse til Aarhus Byraad fra Foreningen til Dyrenes Beskyttelse i Aarhus og Omegn, skal jeg efter Opfordring tillade mig følgende Bemærkninger:

Med Hensyn til Slagternes Anke over, at Kalve og Lam undertiden ere blevne mishandlede ved at sættes i Fold sammen med Orner, skal jeg oplyse, at det ved Opslag af 22de f. M. er bekendtgjort, at Svin ikke maa sættes i Fold sammen med Kalve eller Lam. Hermed er altsaa Gentagelse af slige Tilfælde forebygget.

Naar der anføres, at Foldene undertiden have været aldeles overfyldte, da skal det indrømmes, at Pladsen til sine tider har været knap nok, men naar det tilføjes, at Lam er døde som Følge af den forpestede Luft, da er dette naturligvis en U/dtalelse, der dømmer sig selv, idet slige Tilfælde umuligt kan finde Sted i vore høje, luftige Stalde.

Naar der en enkelt Gang er fundet et dødt Dyr i Stalden, da har dette selvfølgelig sin Grund i andre Aarsager. For kort Tid siden havde vi jo f. Eks. det meget omtalte Tilfælde, at en So midt paa Dagen fandtes død i Stalden 1 á 2 Timer efter Opstaldningen, uagtet der var rigelig Plads.

Med Hensyn til Jærngitteret omkring Foldene, da er det ganske rigtigt, at Lammene kunne

stikke H-ovederne ind mellem Tremmerne, og det er ogsaa sket, at vi have maattet hjælpe et Lam ud af dette Fangenskab. Om der herved paaføres Dyret egentlige Smerter er vist højst tvivlsomt, med da jeg antager, at man med mindre Bekostning kan forebygge slige Tilfælde, forekommer det mig dog, at dette Forhold bør ændres. Skal man forebygge, at en Orne hænger sig fast i Tremmerne med en Tand, da maa Tremmerne helt fjernes, men det maa nærmest betegnet som en overspændt Barmhjertighed uden Forstaaelse af Sagen, naar man hænger sig i den Slags Bagateller.

Det er i det hele taget en stor Misforstaaelse, naar man for Øjeblikket raaber saa højt om Dyrplageri paa Aarhus Slagtehus og som Bevis nævner disse ganske enkelte Tilfælde af Uheld, som jeg nærmest vil kalde dem.

Det er naturligvis meget kedeligt, at slige Uheld indtræffe, og det er rimeligt, at man gør, hvad man kan for at forebygge dette, men naar saadanne Uheld betegnes som Dyrplageri, da er dette kun et Udtryk for, at man mangler virkelig Forstaaelse af, hvad der med Berettigelse kann indordnes under Begrebet "Dyrplageri".

Tager man et analog Tilfælde, da gad jeg nok spørge, om man raaber lige saa højt om Dyrplageri hver Gang en Hest f. Eks. staar i Stalden og slaar sine Bagben i Stykker paa Spilbommen, eller naar Sidekammeraterne i en Stald slaa Benene i Stykker paa hinanden indbyrdes.

Og saaledes kunne der jo nævnes en Mængde analoge Tilfælde fra det praktiske Liv.

Med Hensyn til Dyrenes Fodring skal jeg tillade mig
følge de Bemærkninger.

Det er ganske rigtigt at ethvert Kreatur, der er indsat i Slagtehusets Stalde, skal fodres, med mindre der opgives, at det skal slagtes inden 24 Timer.

Naar denne Bestemmelse ikke er taget fuldtud bogstavelig her paa Slagtehuset, da er dette ene og alene sket af Hensyn til Slagterne, idet man maa indrømme dem, at det ofte kan være meget vanskeligt eller helt umuligt for enn Slagter at afgøre dette straks, naar Dyret sættes i Stalden. Dog skal jeg hertil oplyse, at visse Slagtere meget almindelig meddele os, naar de ved, at Dyret skal henstaa i Staldene over 24 Timer, og det bliver da fodret straks.

Imidlertid skal det indrømmes, at de 24 Tiimer er et langt Tidsrum, navnlig for de Dyr

Vedkommende, der kommer fra fjerntliggende Markedspladser, og da Ønsket om en Forandring i dette Forhold nu kommer fra Slagterne selv, forekommer det mig, at man bør imødekomme dem paa dette Punkt. Jeg tillader mig derfor at foreslaa det ærede Byraad, at de 24 Timer forandres til 12 Timer. Men for at gennemføre dette, er man nødt til at vedføje den Bestemmelse, at ethvert Dyr, der er opstaldet i Slagtehusets Stalde eller Folde om Aftenen Ko. 10, skal fodres, uanset hvor lang eller vor kort Tid det har henstaaet. Thi er et Dyr f. Eks. opstaldet Kl. 12 Middag, og det maa staa i 12 Timer, da vil det komme til at staa i mindst 18 Timer, og det lader sig ikke kontrollere, hvornaar hvert enkelt Dyr er indsat i Staldene. I Sammenhæng hermed vilde jeg gerne foreslaa den Bestemmelse indført, at Dyrene skulle mærkes, da det ellers er uhyre vanskeligt at holde Kontrol med, hvis Dyr der har været paa Foder. Ligeledes maa det anses for en nødvendig Bestemmelse, at Mælk til Spædekælve, der komme ind under Fodringsreglementet, skal medbringes af Ejeren selv, da Slagtehuset meget vanskeligt vil kunne paatage sig denne Forpligtelse. Naar det meget beklages, at der i Reglementet aldeles savnes Bestemmelse angaaende Dyrenes Vanding, da tør dette dog vist betragtes som værende lidt for naivt, hvis man gaar ud fra, at Dyrene af den Grund unddrages Vand. For øvrigt kan jeg henvise til Kvartermesterens Instruks Punkt 2, hvor der staar, at han fører Opsyn med, at de i Slagtehusets Stalde og Folde indsatte Dyr fodres og vandes paa forsvarlig Maade. Med Hensyn til Vandtrugene skal jeg bemærke, at der er Vandtrug baade i Staldene og i hver enkelt Fold.

Endelig kan jeg berolige den herværende Dyrebeskyttelsesforening med, at Dyrene saavel ved Dræbningen som i enhver Henseende altid er blevne behandlede saa humant som muligt her i Aarhus offentlige Slagtehus, hvad jo for øvrigt er Foreningen velbekendt.

Til denne Erklæring havde Udvalget for Slagtehuset i sin over Sagen den 3die d. M. afgivne Betænkning henholdt sig samtidig med, at det havde foreslaaet Byraadet at vedtage de af Inspektøren i Forslag bragte Ændringer i Fodringsreglementet.

Byraadet tiltraadte det saaledes foreliggende Forslag til Ændringer i Fodringsreglementet.

Det tilføjes, at Udvalget i Mødet den 26de d. M. fremsatte følgende Forslag til den redaktionelle Affattelse af disse Ændringer, nemlig:

"I Fodringsreglementet § 1 andet Stykke foreslaas 24 Timer forandret til 12 Timer og føjes til §'en:

Alle Dyr, der ere opstaldede i Slagtehusets Stalde eller Folde om Aftenen Kl.10, skulle

fodres, uanset hvor lang eller kort Tid de havde henstaaet. Mælk til Spædekalve skal afleveres af Ejeren selv. Ethvert Dyr, der skal henstaa Natten over, gøres det Ejeren til Pligt at forsyne med sit Mærke, saa det ses, hvem Dyret tilhører.

Hvilket Forslag vedtoges i samme Møde.

